

institut zaturizam

STAVOVI I POTROŠNJA
NAUČIČARA U HRVATSKOJ

Tomasa
NAUTIKA
Jahting 2012

Zagreb, 2012.

institut zaturizam

STAVOVI I POTROŠNJA
NAUČARA U HRVATSKOJ

Tomaz
NAUTIKA
Jahting 2012

Zagreb, 2012.

RECENZIJA

Dr. sc. Sanda Čorak
Dr. sc. Vesna Mikačić

IZDAVAČ

Institut za turizam
Vrhovec 5, Zagreb

ZA IZDAVAČA

Dr. sc. Sanda Čorak

GRAFIČKI UREDIO

Zoran Petrović

CIP

zapis dostupan u računalnome katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
pod brojem 831401

© INSTITUT ZA TURIZAM

IT zadržava sva autorska prava.

Svako kopiranje studije ili dijela studije zabranjeno je bez dozvole izdavača.

Molimo sve korisnike da prilikom uporabe ove studije navedu izvor na sljedeći način:

Stavovi i potrošnja nautičara u Hrvatskoj - TOMAS NAUTIKA Jahting 2012, Institut za turizam, Zagreb.

NAKLADA

20 primjeraka na CD-u

ISBN: 978-953-6145-27-0

Naručitelj:

Ministarstvo turizma
REPUBLIKE HRVATSKE

STAVOVI I POTROŠNJA
NAUČARA U HRVATSKOJ

Tomas
NAUTIKA
Jahting 2012

Autori:

Zrinka Marušić, *dipl.ing.mat, univ.spec.oec*

Dr. sc. **Siniša Horak**

Ivan Sever, *univ.spec.oec*

Vanjska suradnja (anketiranje):

IPSOS Puls, *d.o.o.*

SADRŽAJ

SAŽETAK	9
EXECUTIVE SUMMARY	15
1. UVOD	21
2. METODE ISTRAŽIVANJA	25
2.1. Sadržaj i instrument istraživanja	27
2.2. Metoda prikupljanja podataka	28
2.3. Uzorak	29
2.4. Metode obrade podataka i napomene za interpretaciju rezultata	36
3. NALAZI ISTRAŽIVANJA	39
3.1. Sociodemografski profil nautičara	42
3.2. Učestalost dolaska/plovidbe u Hrvatskoj i izvori informacija	45
3.3. Prijevozno sredstvo u dolasku i odlasku	47
3.4. Obilježja plovidbe	48
3.5. Zadovoljstvo nautičara ponudom	56
3.6. Izdaci nautičara na putovanju/plovidbi	60
4. ZAKLJUČAK	65
5. LITERATURA I IZVORI PODATAKA	69
6. PRILOG/ APPENDIX	73
Prilog A/ Appendix A	81
Obilježja turističke potražnje i potrošnje nautičara u Hrvatskoj u 2012. prema vlasništvu plovila/ <i>Characteristics of nautical tourism demand and expenditures in Croatia in 2012 by vessel ownership</i>	
Prilog B/ Appendix B	97
Obilježja turističke potražnje i potrošnje nautičara u Hrvatskoj u 2012. prema zemlji porijekla – za nautičare u hrvatskom čarteru/ <i>Characteristics of nautical tourism demand and expenditures in Croatia in 2012 by country of origin – for tourists in Croatian charter only</i>	
Prilog C/ Appendix C	117
Obilježja turističke potražnje i potrošnje nautičara u Hrvatskoj u 2012. prema zemlji porijekla – za nautičare na vlastitim plovilima, plovilima prijatelja/rođaka ili u inozemnom čarteru/ <i>Characteristics of nautical tourism demand and expenditures in Croatia in 2012 by country of origin – for tourists on own vessels, vessels owned by friends/relatives or those in foreign charter</i>	
Prilog D/ Appendix D	137
Obilježja turističke potražnje i potrošnje nautičara u Hrvatskoj u 2012. prema dužini plovila/ <i>Characteristics of nautical tourism demand and expenditures in Croatia in 2012 by length of vessel</i>	

SAŽETAK

SAŽETAK

TOMAS NAUTIKA Jahting 2012.	▪ Istraživanje o stavovima i potrošnji nautičara u Hrvatskoj, u ljetu 2012. godine ▪ Ranija istraživanja o obilježjima nautičkog (jahting) turizma u Hrvatskoj provedena 2001., 2004. i 2007. godine ▪ Istraživanje iz grupe istraživanja TOMAS koje provodi Institut za turizam od 1987. godine
Cilj istraživanja	▪ Segmentacija nautičkog (jahting) tržišta ▪ Utvrđivanje glavnih prednosti i slabosti nautičke (jahting) i ukupne turističke ponude koju koriste nautičari ▪ Utvrđivanje obilježja potrošnje gostiju nautičara ▪ Kontinuirano praćenje trendova domaće i inozemne nautičke (jahting) potražnje ▪ Usporedba obilježja različitih segmenata domaće i inozemne turističke potražnje (gosti nautičari - TOMAS NAUTIKA Jahting 2012. i gosti u komercijalnim smještajnim objektima - TOMAS Ljeto 2010.)
Prostorni obuhvat	▪ 25 marina i 8 luka otvorenih za javni promet od Umaga do Dubrovnika
Vremenski obuhvat	▪ Lipanj – listopad 2012.
Instrument istraživanja	▪ Strukturirani upitnik tiskan na jedanaest jezika
Metoda prikup- ljanja podataka	▪ Osobni intervju
Uzorak – veličina	▪ 2.171 ispitanik
Uzorak – dizajn	▪ Stratificirani slučajni uzorak ▪ Stratifikacija prema: • VLASNIŠTVU PLOVILA: 1) nautičari na plovilima unajmljenim u Hrvatskoj (čarter) i 2) nautičari na plovilima u ostalim oblicima vlasništva (vlastito plovilo, plovilo prijatelja/rođaka, inozemni čarter) • MJESECU: lipanj do listopad • ZEMLJAMA PORIJEKLA NAUTIČARA: nautičari iz 14 zemalja (Hrvatska, Italija, Njemačka, Austrija, Slovenija, Mađarska, Velika Britanija, Češka, Francuska, Poljska, Rusija, Slovačka, Švedska i Nizozemska)
Ponderiranje	▪ Rezultati istraživanja na skupu nautičara na plovilima unajmljenim u Hrvatskoj (čarter) ponderirani su prometom nautičara u čarteru u 2012. godini prema zemlji porijekla
Prikaz rezultata istraživanja	▪ Rezultati istraživanja prikazuju se u izvještaju na razini svih ispitanika te prema vlasništvu plovila (nautičari u čarteru i nautičari na plovilima u ostalim oblicima vlasništva), zemlji porijekla nautičara (posebno za plovila u čarteru i ostala plovila) te prema dužini plovila; tablični prikaz svih rezultata istraživanja dat je u prilogu na hrvatskom i engleskom jeziku

Sociodemografski profil nautičara	▪ Najviše je nautičara u dobi od 30 do 49 godina (56%), slijede oni stariji od 50 godina (33%) te nautičari u dobi do 29 godina (12%) ▪ Nautičar je u prosjeku star 45 godina ▪ Više od tri četvrtine nautičara (77%) ima završenu višu ili visoku školu ▪ Svaki drugi nautičar dolazi iz kućanstva s mjesečnim primanjima većim od 3.500 eura ▫ Prosječna starost nautičara nije se znatnije promijenila u odnosu na 2007. godinu ▫ Smanjen je udio nautičara s fakultetskim obrazovanjem (s 50% u 2007. godini na 43% u 2012. godini)
Učestalost dolaska/plovidbe u Hrvatsku i izvori informacija	▪ Inozemni nautičari vjerni su Hrvatskoj - tri četvrtine inozemnih nautičara već je više od tri puta plovilo u Hrvatskoj; u ljetu 2012. godine tek je 11% nautičara plovilo u Hrvatskoj po prvi puta ▪ Prethodno iskustvo je glavni izvor informacija (46%); slijede internet (29%) te preporuke rodbine i prijatelja (24%) ▫ Neznatno je povećan udio inozemnih nautičara u prvom posjetu Hrvatskoj (s 9% u 2007. godini na 11% u 2012. godini) ▫ Raste važnost interneta (porast korištenja s 25% u 2007. godini na 29% u 2012. godini), a opada korištenje medija (s 24% u 2007. godini na 14% u 2012. godini)
Prijevozno sredstvo u dolasku i odlasku	▪ Nautičari najčešće dolaze vlastitim automobilom (69%), zatim plovilom na kojem i borave (15%) te zrakoplovom (14%); zrakoplovom češće do polazne luke dolaze nautičari u čarteru ▪ U zrakoplovnom prijevozu zastupljeniji je redoviti let (66%) u odnosu na čarter let (34%); među gostima koji su doputovali redovitim letom, 52% je koristilo usluge niskotarifnih zračnih prijevoznika ▫ Raste dolazak osobnim automobilom (s 59% u 2007. godini na 69% u 2012. godini), dok je smanjen udio dolazaka plovilom (s 23% u 2007. godini na 15% u 2012. godini)
Obilježja putovanja/plovidbe	▪ U hrvatskom čarteru bilo je 49% nautičara, 42% nautičara plovilo je na plovilima u osobnom vlasništvu/suvlasništvu, 6% na plovilima u vlasništvu prijatelja/rođaka, a manje od 3% nautičara bilo je na plovilima u inozemnom čarteru ▪ Najčešći oblik najma plovila je tzv. <i>bareboat</i> čarter ili najam plovila bez skipera u kojem je bilo 70% svih nautičara u hrvatskom čarteru; nešto više od petine (22%) čarteraša unajmilo je plovilo sa skiperom ili posadom, 6% je unajmilo plovilo bez skipera, ali je skipera naknadno unajmilo, a samo 1% čarteraša bilo je u okviru čarter flotile ▪ Unajmljenog skipera ili posadu imalo je 18% nautičara ▪ Na plovilima su u prosjeku bile 4 osobe, uključujući skipera ili unajmljenu posadu (u čarteru 5, a inače 4 osobe) ▪ Nautičari na putovanju u prosjeku ostvaruju 12 noćenja, od čega oko 7 noćenja u marinama te po jedno do dva noćenja u mjesnim lučicama te na bovi i sidru izvan mjesnih lučica i marina; u hrvatskom čarteru se ostvaruje prosječno 9 noćenja, a na vlastitim plovilima, plovilima u vlasništvu prijatelja ili rođaka i u inozemnom čarteru 16 noćenja

Obilježja putovanja/ plovidbe	■ Nautičari tijekom boravka u marini/luci i destinaciji najčešće odlaze u kupnju (njih 97%), restorane (96%), slastičarnice i kafiće (95%), na izlete na obali (80%), šetnje u prirodi (76%), posjećuju lokalne zabave (73%) i razgledavaju znamenitosti (61%), a bave se i nizom drugih sportskih, zabavnih ili rekreativnih aktivnosti □ Raste udio kraćih boravaka, a smanjuje se udio dužih boravaka; prosječna duljina boravka nautičara smanjena je s 14 noćenja u 2007. godini na 12 noćenja u 2012. godini □ Nautičari su manje aktivni; učestalost bavljenja većinom aktivnosti znatno je smanjena u odnosu na 2007. godinu
Zadovoljstvo ponudom	■ U ljetu 2012. godine nautičari su bili izrazito zadovoljni ljepotom prirode i krajolika te osobnom sigurnošću; visokom ocjenom ocijenili su i ukupno 12 od 25 elemenata ponude među kojima osnovne usluge, uslužnost osoblja i raspoloživost informacija u marinama, stanje broda te prihvat u marini i zračnoj luci za nautičare u čarteru, te gastronomsku ponudu destinacije, prometnu dostupnost polazne luke i prostorni raspored marina i ukupnu ponudu za nautičare; srednji stupanj zadovoljstva nautičari su iskazali za 10 elemenata ponude među kojima je i vrijednost za novac ukupne nautičke ponude u Hrvatskoj; nautičari su bili izrazito nezadovoljni mogućnostima kupnje u marinama ■ Hrvatska je ocijenjena boljom od konkurencije kad je riječ o svim aspektima ljepote i očuvanosti prirode te klimi, čistoći mora i obalnih mjesta, kao i u socijalnim elementima – sigurnosti, gostoljubivosti i imidžu zemlje; boljim od konkurencije ocijenjen je i prostorni raspored marina ■ Većina elemenata nautičke ponude (ponuda čartera, raspoloživost tranzitnih vezova i opremljenost marina) ocijenjeni su lošijima u usporedbi sa Španjolskom, Francuskom i Italijom; vrijednost za novac ukupne nautičke ponude ocijenjena je boljom jedino u usporedbi s Italijom □ Nautičari su u prosjeku zadovoljniji u odnosu na ljetu 2007. godine; visokim stupnjem zadovoljstva ocijenili su u 2012. godini dvanaest elemenata ponude za razliku od samo četiri elementa u 2007. godini; i dalje je ponuda kulture, sporta, zabave i kupnje na dnu ljestvice zadovoljstva nautičara, slično kao i kod gostiju u hotelima, kampovima i privatnom smještaju
Izdaci nautičara	■ Prosječni izdaci nautičara na putovanju/plovidbi u 2012. godini, koji uključuju izdatke za prijevoz do polazne luke i natrag, izdatke vezane uz plovilo i ostale izdatke tijekom boravka u marinama/lukama i destinacijama, iznosili su 1.267 eura po osobi; prosječni izdaci nautičara u hrvatskom čarteru iznosili su 1.447 eura po osobi, a onih na vlastitim plovilima, plovilima prijatelja/rođaka ili u inozemnom čarteru 1.104 eura po osobi ■ Nautičari su u 2012. godini tijekom plovidbe/putovanja (ne uključujući izdatke za prijevoz do i od polazne luke) trošili prosječno 100 eura na dan po osobi; prosječni dnevni izdaci čarteraša više su nego dvostruko veći od prosječnih dnevnih izdataka ostalih nautičara (161 euro prema 68 eura) kao odraz, prije svega, izdataka za najam plovila □ Prosječni dnevni izdaci nautičara u čarteru smanjeni su u 2012. godini u prosjeku 6%, a ostalih 13% u odnosu na 2007. godinu; uslijed većeg udjela nautičara u čarteru u odnosu na 2007. godinu, prosječni dnevni izdaci na razini cijelog skupa, u iznosu od 100 eura, nominalno su isti kao i u 2007. godini

EXECUTIVE SUMMARY

EXECUTIVE SUMMARY

TOMAS NAUTICA Yachting SURVEY 2012	▪ Survey on attitudes and expenditures of yachtsmen in Croatia in summer 2012 ▪ Conducted also in 2001, 2004 and 2007 ▪ One of the surveys from TOMAS Survey family, conducted by the Institute for Tourism since 1987
Research goals	▪ Basis for segmenting the nautical tourist market ▪ Identification of the main advantages and disadvantages of the Croatian nautical and overall tourism product used by yachtsmen ▪ Data on yachtsmen expenditures ▪ Continuous tracking of the nautical tourism demand trends ▪ Comparison of tourism demand characteristics between yachtsmen and guests in commercial accommodation facilities (TOMAS NAUTICA Yachting Survey 2012 and TOMAS Summer Survey 2010)
Area frame	▪ 25 marinas and 8 town ports along the coast and on the islands (from Umag to Dubrovnik)
Time frame	▪ June to October 2012
Survey instrument	▪ Questionnaire available in eleven languages
Data collection method	▪ Personal interview
Sample size	▪ 2,171 respondents
Sample design	▪ Stratified random sampling ▪ Strata: • VESSEL OWNERSHIP: (1) vessels hired in Croatia (charter) and (2) other vessels (personal ownership, ownership of friends/relatives, foreign charter) • MONTH: June to October • COUNTRY OF ORIGIN: 14 countries of origin (Croatia, Italy, Germany, Austria, Slovenia, Hungary, Great Britain, Czech Republic, France, Poland, Russia, Slovakia, Sweden and Netherlands)
Sample weighting	▪ All survey results for Croatian charter were weighted by 2012 data on number of yachtsmen in charter by the country of origin
Presentation of results	▪ All survey results are presented by the vessel ownership (separately for Croatian charter and yachtsmen on other vessels), country of origin (separately for Croatian charter and yachtsmen on other vessels) and by the length of vessel

Socio-demographic profile	▪ Yachtsmen between 30-49 years of age dominate (56%), followed by those over 50 years of age (33%) and those younger than 30 years of age (12%) ▪ The average age of yachtsmen is 45 ▪ The majority of yachtsmen are well educated - 77% have two-year college or university degree ▪ Every second yachtsmen's household has monthly income greater than 3,500 Euro ▫ The average age of yachtsmen did not changed significantly in comparison to 2007 survey results ▫ Yachtsmen are less educated than in 2007 (50% of yachtsmen with university degree in 2007 as opposed to 43% in 2012)
Previous visits and sources of information	▪ Yachtsmen are the most loyal tourists - majority of foreign yachtsmen have been sailing in Croatia three or more times (76%); every second has been sailing in Croatia six and more times; for 11% sailing in summer 2012 has been first visit to Croatia ▪ Previous visit is the most important source of information (46%), followed by Internet (29%) and recommendations by friends and relatives (24%) ▫ The share of first-time visitors to Croatia among yachtsmen population slightly increased (from 9% in 2007 to 11% in 2012) ▫ The share of those who used Internet as a source of information is increasing (from 25% in 2007 to 29% in 2012); the use of media decreased (from 24% in 2007 to 14% in 2012)
Means of transportation	▪ Yachtsmen are arriving to the port of departure in Croatia mostly by car (69%), their vessel (15%) or plane (14%); those in Croatian charter are coming by plane more frequently than others ▪ Within the plane arrivals the scheduled flights are more frequent (66%) than the charter ones (34%); among tourists that arrived by scheduled flights 52% were flying by low-cost airlines ▫ Increase of car arrivals (from 59% in 2007 to 69% in 2012) and decrease of vessel arrivals (from 23% in 2007 to 15% in 2012)
Travel characteristics	▪ 49% of yachtsmen hired vessel in Croatia (charter), 42% were on their own vessels, 6% were on a vessel owned by friends or relatives and less than 3% were on vessel hired abroad (i.e. foreign charter) ▪ The majority of those in charter were in bareboat charter (70%), 22% hired vessel with a skipper/crew, 6% hired a skipper/crew separately from the vessel while only 1% were in charter flotilla ▪ 18% of yachtsmen overall were sailing with hired skipper or crew ▪ There were 4 persons on the boat on average, including hired skipper or crew (5 on the boats in Croatian charter and 4 otherwise) ▪ Yachtsmen realized 12 overnights on average during their journey; of those, 7 overnights on average in marinas, and 1 to 2 overnights on average in town ports and on corpo-morto and moorings outside marinas/ports; yachtsmen in Croatian charter realized 9 overnights on average, while others realized 16 overnights ▪ Most frequent activities while staying in marinas/ports or destinations are shopping (97%), visits to restaurants (96%), café-bars and cake shops (95%), enjoying shore-excursions (80%), walking in nature (76%), visits to local parties (73%) and sightseeing (61%)

Travel characteristics	▫ The share of shorter stays is increasing; the average duration of sailing is decreasing, from 14 overnights in 2007 to 12 overnights in 2012 ▫ Participation in various activities, both in terms of range and frequency, is decreasing compared to the 2007 survey results
Attitudes	▪ Yachtsmen were, during the summer 2012, the most satisfied with the beauty of nature and scenery, and personal safety; they were also satisfied with 12 of 25 elements among which are elementary services, hospitality and availability of information in marinas, vessel's condition and transport at airport and in marina for charter guests as well as gastronomy offer in destinations, accessibility of departure port, geographical spread of marinas and overall nautical product; they were not entirely satisfied with 10 elements, including value for money of the overall nautical product; yachtsmen were unsatisfied with the shopping facilities in marinas ▪ The analysis of competitiveness of Croatian nautical tourism product in comparison to other Mediterranean destinations showed that the main advantages are environmental preservation, natural beauty, climate, clean sea and tidiness of coastal towns, safety, friendliness of hosts, image of the country and the geographical spread of marinas ▪ The main disadvantage of Croatian nautical product, compared to Spain, France and Italy, are the charter service, availability of transit moorings and supply of marinas. Value for money of the overall nautical tourism product is higher compared to Italy, only ▫ On average, yachtsmen's satisfaction with nautical tourism product increased in comparison to 2007 survey; however, the ranking of individual elements is not significantly changed; elements of tourism destination product are still ranked last on the scale of the satisfaction, similar to guests in commercial accommodation (hotels, camps and households)
Expenditures	▪ The average trip expenditure per person, including travel expenditures to departing port and back, vessel expenditures and other expenditures while staying in marinas/ports and destinations, is estimated on 1,267 Euro; the average trip expenditure of those in charter is 1,447 Euro on average while other yachtsmen spend 1,104 Euro per person on average ▪ Average daily expenditure of yachtsmen (excluding travel expenditures to departing port and back) is 100 Euro per person; daily expenditures of those in charter amounted to 161 Euro on average, while other yachtsmen spent, on average, about 68 Euro ▫ Average daily expenditures decreased in 2012 compared to 2007 in both groups of yachtsmen: charter guests were spending in 2012 6% less on average while the others decreased their daily expenditures by 13%; due to the higher share of charter guests in 2012, the overall daily expenditures were not changed in comparison to 100 Euro spent in 2007